

ADVIES

over het voorontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 1995 betreffende de organisatie van het jachtexamen en van het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend

03 februari 2011

Advies 2011 | 11

Inhoudsopgave

Krachtlijnen.....	3
Inleiding	4
Adviestekst	5
1. Ontwerpwijzigingen aan het Jachtexamenbesluit.....	5
2. Ontwerpwijzigingen aan het Jachtvoorwaardenbesluit.....	5
2.1. Voorwaarden inzake weidelijkheid van de jacht	5
2.1.1. Opschorting van Jacht bij vorst.....	5
2.1.2. Opheffing van de bijzondere regeling van zondagsjacht.....	6
2.2. Voorwaarden inzake jacht op grofwild	7
2.2.1. Vrijstelling van meldingsplicht bijzondere bejaging van grofwild	7
2.2.2. Jacht op grofwild na zonsondergang	7
2.3. Voorwaarden inzake bestrijding.....	8
2.3.1. Afschaffing van het gebruik duivencaroussels bij bestrijding	8
2.3.2. Toelating van het gebruik van lokaas bij kastvallen	8
2.3.3. De rol van bijzondere veldwachters bij bestrijding	9
2.4. Voorwaarden inzake regulering	10
2.4.1. Regulering van verwilderde katten.	10
2.4.2. Regulering van vossen	11
2.4.3. Voorwaarden inzake regulering van grauwe en Canadese gans.....	13
2.5. Kleinere ontwerpwijzigingen en vereenvoudigingen	14
2.5.1. Wijziging naar de verwijzing van de soortenwetgeving	14
2.5.2. Procedure voor vogelrijke gebieden.....	14
2.5.3. Aanlevering van formulieren.....	14
2.5.4. Rapportering van de reguleringsactiviteit	15

Krachtlijnen

Wat het Jachtexamenbesluit betreft, is de Minaraad het eens met de voorgestelde wijzigingen van het examengeld en met de voorziene mogelijkheid tot uitstel van de inwerkingtreding van deze wijziging.

Wat het Jachtvoorwaardenbesluit betreft, is de Minaraad het in de eerste plaats eens met de wijzigingen die aangebracht worden in functie van de weidelijkheid van de jacht: het gewijzigde systeem van opschorting van jacht bij vorst en de opheffing van de meldingsregeling voor zondagsjacht. Wat de opschorting van jacht bij vorst betreft dringt de Raad er op aan dat er duidelijke criteria zouden gelden, en dat de – al of niet provinciaal toegespitste – beslissing telkens zou genomen worden door de administrateur-generaal van het A.N.B.

Betreffende de voorwaarden voor de jacht op grofwild is de Minaraad het eens met de vrijstelling van de meldingsplicht voor bijzondere bejaging op grofwild en met de uitbreiding, met een half uur, van de jacht op grofwild na zonsondergang.

Wat de wijzigingen in de voorwaarden voor bestrijding aangaat, is de Minaraad het in de eerste plaats eens met de afschaffing van de mogelijkheid tot het gebruik duivencarousells bij bestrijding. De Minaraad beveelt wel aan te onderzoeken welke mogelijkheden er voor de jacht binnen de context van de Vogelrichtlijn en de Beneluxregelgeving aanwezig zijn om het probleem van de landbouwschade aan te pakken. Betreffende de kastvallen aanvaardt de Minaraad de mogelijkheid tot het gebruik van lokaas. Wel moeten de kastvallen zodanig zijn of zodanig geplaatst worden dat ze geen stootvogels aantrekken. Ook zou het beter zijn dat de kastvallen die aangemeld zijn ook gelabeld zouden worden volgens een systeem dat unieke identificatie mogelijk maakt. Als derde punt bij de bestrijding is de Minaraad het er principieel mee oneens om, als afzonderlijke maatregel, de bijzondere veldwachters er toe te machtigen het gehele jaar door everzwijnen te bestrijden. De Minaraad vraagt om met spoed te komen tot overleg met alle stakeholders om tot adequate maatregelen te komen.

Wat de wijziging inzake populatieregulering van verwilderde katten aangaat, betreft de Minaraad dat deze beslissing niet gebaseerd is op een grondige wetenschappelijke evaluatie. Betreffende de regulering van de vossen wijst de Minaraad er op dat de voorgestelde maatregel op een foutieve rechtsgrond is gestoeld. Het uitgangspunt voor vossenpopulatieregulerend beleid moet uitgaan van de vos als inheemse soort, waarvan uitroeiing niet aan de orde kan zijn. De Minaraad onderscheidt drie krachtlijnen voor het beleid ten aanzien van vossen. Het uitgangspunt is de gewone jacht, waarbij er gestreefd wordt naar een duurzame vossenpopulatie. Hier ligt de eerste uitdaging in het omschrijven van de wenselijke omvang van die populatie. Daarboven, en indien van toepassing, kan in geval van door vossen veroorzaakte wildschade bijzondere bejaging ingezet worden. Indien men meent ervan gebruik te moeten maken, kan o.a. een nieuwe openingstijd voor bijzondere jacht in het Jachtopeningsbesluit ingeschreven worden. Ten slotte, en eveneens indien van toepassing, moet interferentie van vossenpredatie met natuurbehoudsdoelstellingen behandeld worden op basis van de soortenbeschermingsplannen in uitvoering van het Soortenbesluit.

De Minaraad is principieel negatief met betrekking tot het idee om de bijzondere veldwachters die niet in het bezit zijn van een geldige jachtvergunning, het gehele jaar door jachtdaden met het geweer te laten verrichten tegen Canadese en grauwe ganzen.

Tot slot stemt de Minaraad in met de voorgestelde kleinere ontwerpwijzigingen en vereenvoudigingen: de veranderde verwijzing naar de soortenwetgeving, de procedureverandering met betrekking tot vogelrijke gebieden, de aanlevering van formulieren en de rapportering van de reguleringsactiviteit. Dit neemt niet weg dat er volgens de Minaraad nog verdere vereenvoudigingen mogelijk zijn.

Inleiding

De Minaraad heeft dit advies gemaakt naar aanleiding van een adviesvraag van 22 december 2010. In de adviesvraagbrief was er geen termijn vermeld, wat maakt dat de standaardtermijn geldt van 30 dagen. Het advies werd dus ingewacht tegen 22 januari.

De in het voorliggende ontwerpbesluit voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op het Besluit van de Vlaamse regering van 18 januari 1995 betreffende de organisatie van het jachtexamen (hierna: het "Jachtexamenbesluit") en op het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: "Jachtvoorwaardenbesluit"). De artikelen uit het wijzigingsbesluit worden hierna "wijzigingsartikelen" genoemd.

De adviesbundel bevatte, naast de adviesvraagbrief, het ontwerp van besluit (17 artikelen), een gecoördineerde tekst, de nota aan de leden van de Vlaamse regering, evenals de adviezen van de inspecteur-generaal van financiën en van de begrotingsminister en een beslissingsfiche.

In de adviesvraagbrief vroeg de minister om de jachtsector te betrekken bij de voorbereiding van het advies, in afwachting van de oprichting van de permanente werkcommissie Jachtbeleid. Inmiddels werd deze permanente werkcommissie opgericht.

Het Dagelijks Bestuur heeft dan ook, op zijn vergadering van 13 januari, de voorbereiding van het ontwerpadvies aan deze werkcommissie toegewezen. Samen met de Werkcommissie Open Ruimte en de permanente werkcommissie Natuurbeleid werd er een hoorzitting over het onderwerp belegd op 24 januari, waarbij de voornaamste bijdrage aangeleverd werd door het INBO, en bestond in een adviesnota en een toelichting. De permanente werkcommissie Jachtbeleid beraadde zich over het onderwerp op 28 januari. Er liep een schriftelijke procedure die afliep op 31 januari.

Marc Van den Bosch,
voorzitter Minaraad

Adviestekst

1. Ontwerpwijzigingen aan het Jachtexamenbesluit

- [1] **Wijziging van de inschrijvingsgelden.** In artikel 3, eerste lid, van het Jachtexamenbesluit, wordt, onder (a), bepaald dat het inschrijvingsgeld voor een jachtexamen 35 euro bedraagt voor kandidaten die zich inschrijven voor het theoretische gedeelte, en 165 euro bedraagt voor kandidaten die zich inschrijven voor het praktische gedeelte.

Wijzigingsartikel 1 van het ontwerpbesluit heeft betrekking op artikel 3 van het Jachtexamenbesluit. Er wordt voorgesteld de vernoemde bedragen te verhogen tot resp. 70 euro en 180 euro.

In de nota aan de Vlaamse regering (p. 2) wordt deze verhoging verantwoord met verwijzing naar het feit dat er sinds 1995 geen verhoging heeft plaatsgevonden van het inschrijvingsgeld van het theoretisch examen, en dat er sinds 2004 geen verhoging heeft plaatsgevonden van het inschrijvingsgeld betreffende het praktisch examen. *"De verhoging dringt zich op om de gestegen organisatiekosten te kunnen compenseren"*.

- [2] **Mogelijkheid tot uitgestelde inwerkingtreding.** In artikel 16 van het ontwerpbesluit wordt gesteld dat de inwerkingtreding van artikel 1 ...

"... wordt bepaald door de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud".

Hierbij wordt in de nota aan de Vlaamse regering (p. 6) verklaard dat de organisatie van het jachtexamen editie 2011 een aanvang neemt in het najaar van 2010, wat betekent dat men de kandidaten tijdig moet kunnen inlichten over de hoogte van het inschrijvingsgeld. Met deze inwerkingtredingsclausule wordt daarom de mogelijkheid in gebouwd de verhoging van het inschrijvingsgeld pas te laten ingaan voor het jachtexamen editie 2012.

- [3] **Appreciatie van de Minaraad.** De Minaraad kan zich verenigen met de voorgestelde verhoging van de inschrijvingsgelden, en met de argumentatie daartoe. Ook kan de Minaraad er zich mee verenigen dat de mogelijkheid geschapen wordt de inwerkingtreding van deze verhoging met een jaar uit te stellen.

2. Ontwerpwijzigingen aan het Jachtvoorwaardenbesluit

2.1. Voorwaarden inzake weidelijkheid van de jacht

2.1.1. Opschorting van Jacht bij vorst

- [4] **Beschrijving en situering.** Artikel 2, §4, tweede lid, van het Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt: *"Bij zeer harde of langdurige vorst schorst de minister tijdelijk de jacht, na overleg met het bureau van de Vlaamse Hoge Jachtraad."* Met wijzigingsartikel 3 van het ontwerpbesluit wordt er voorgesteld deze tekst te vervangen door een tweeledige tekst:

"Het agentschap kan bij harde vorst de jacht op waterwild opschorten."

Legaal bejaagd waterwild, afkomstig van een ander Belgisch Gewest of van het buitenland, mag in die periode vervoerd en verhandeld worden."

In de nota aan de Vlaamse regering (pp. 2-3) wordt gesteld dat de nu geldende procedure om meerdere redenen niet voldoet: (1) ze verloopt te traag; (2) de Vlaamse Hoge Jachtraad is opgeheven; (3) de regeling is alleen relevant voor waterwild, en wordt daar terug toe beperkt; (4) de weersomstandigheden in Vlaanderen kunnen sterk verschillen per provincie. Het is de bedoeling dat in de toekomst het Agentschap voor Natuur en Bos met snelheid de nodige beslissingen zou nemen, en, indien nodig, deze beslissingen zou toespitsen per provincie.

- [5] Appreciatie van de Minaraad.** De Minaraad kan zich verenigen met het principe van de hier voorgestelde wijziging en met de daarvoor gegeven motieven. De Minaraad is het er ook mee eens dat de concrete maatregel om jacht op te schorten, moet worden kunnen verbijzonderd per provincie.

Het is echter onduidelijk of een dergelijke mogelijkheid tot toespitsing geen expliciete wettelijke verankering moet krijgen. Ook is het onduidelijk hoe een dergelijke beslissing met betrekking tot één provincie in de praktijk zal worden genomen.

Voor de Minaraad is het belangrijk dat de beslissing telkens genomen wordt door de administrateur-generaal zelf, op advies van de provinciale directeur. Hierbij moet er gewerkt worden op basis van een goed doordachte, vooraf vastgestelde en transparante reeks criteria. De Minaraad neemt zich voor om hiertoe op korte termijn een bijdrage te leveren.

Tot slot vraagt de Minaraad zich af of het nodig is het tekstdeel met betrekking tot de toelating tot vervoer en verhandeling wel in te voegen, vermits het hier slechts gaat om een opschorting van de jacht – i.e. de concrete jachtactiviteiten – maar niet om een sluiting van de jacht.

2.1.2. Opheffing van de bijzondere regeling van zondagsjacht

- [6] Beschrijving en situering.** Er wordt voorgesteld artikel 4, tweede lid, van het Jachtvoorwaardenbesluit op te heffen, dat met name luidt als volgt:

"De gewone jacht met een vuurwapen die plaatsgrijpt op zondag dient ten laatste 24 uur op voorhand gemeld te worden op een elektronisch meldpunt, daartoe opgezet door het agentschap. Op basis van de gegevens geïnventariseerd op het meldpunt inzake de zondagjacht zal er na één jaar een evaluatie gebeuren en zal onderzocht worden of de regeling voor de zondagjacht moet bijgestuurd worden."

In de nota aan de Vlaamse regering (p. 1) wordt deze wijziging aangekondigd als een vereenvoudiging. Bovendien wordt in dezelfde nota (p. 3) gesteld dat de meldplicht weinig nut had: (1) het aantal klachten was gering in verhouding tot het aantal gemelde zondagse jachtactiviteiten; (2) de meldplicht had geen betrekking op activiteiten van bijzondere bejaging of bestrijding, wat niet verhinderde dat hierover ook klachten konden worden gegenereerd; (3) de controle voor het Agentschap voor Natuur en Bos was zeer moeilijk, vermits vele jagers alle zondagen aangemeld hadden – ook degene waarop ze niet jaagden – terwijl andere jagers pas de dag voor de jacht meldden dat ze zouden jagen; (4) de meeste klachten hadden betrekking op handelingen die ofwel wettig waren, ofwel wellicht niet wettig, maar evenmin vaststelbaar; (5) de opvolging van deze klachten betekende een administratieve belasting van het Agentschap; (6) de te

handhaven regeling is moeilijk handhaafbaar. Het Vlaams Parlement is, met een resolutie, tot een gelijkaardige conclusie gekomen¹.

- [7] **Appreciatie van de Minaraad.** De Minaraad kan zich verenigen met de opheffing van deze bijzondere regeling ten aanzien van de zondagsjacht en met de daarvoor ontwikkelde motieven. De Minaraad merkt echter op dat het feitelijk buiten werking stellen van het meldpunt zondagsjacht voorbarig zou zijn, zolang deze buitenwerkingstelling niet is vastgelegd volgens het voorliggende wijzigingsbesluit.

2.2. Voorwaarden inzake jacht op grofwild

2.2.1. Vrijstelling van meldingsplicht bijzondere bejaging van grofwild

- [8] **Beschrijving en situering.** Met wijzigingsartikel 5 is het de bedoeling om in artikel 5, eerste en tweede lid van het Jachtvoorwaardenbesluit een vrijstelling te voorzien met betrekking tot de meldingsplicht voor elke afzonderlijke activiteit van bijzondere bejaging op grofwild.

De opheffing van de meldingsplicht wat betreft bijzondere bejaging op grofwild wordt in de nota aan de Vlaamse regering (p. 3) als een vereenvoudiging bestempeld. Voor de bejaging van grof wild is er immers reeds een afschotplan vereist, waarin er ook vermeld wordt hoeveel stuks grofwild er zullen geschoten worden en welke voorwaarden er daarbij zullen gelden.

- [9] **Appreciatie van de Minaraad.** De Minaraad kan zich verenigen met de weglating van de meldingsplicht inzake bijzondere bejaging op grofwild.

2.2.2. Jacht op grofwild na zonsondergang

- [10] **Beschrijving en situering.** Artikel 7, §1, tweede lid van het Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt: "*De aanzitjacht op wilde zwijnen en reeën mag worden beoefend vanaf een uur voor de officiële zonsopgang tot een half uur na de officiële zonsondergang*". Met wijzigingsartikel 7 van het ontwerpbesluit wordt dit lid als volgt (wijzigingen gemarkeerd met eigen markering): "*De aanzitjacht en de bersjacht op wilde zwijnen en reeën mag worden beoefend vanaf een uur voor de officiële zonsopgang tot een ~~half~~ uur na de officiële zonsondergang*".

Deze wijziging wordt in de nota aan de Vlaamse regering (p. 2) verklaard als een tekstcorrectie, om de consistentie van het Jachtvoorwaardenbesluit te bevorderen. In de regeringsnota wordt er verder (p. 4) op gewezen dat het met name mogelijk is om onder bepaalde voorwaarden 's nachts bijzondere bejaging te organiseren vanaf een uur na zonsondergang (artikel 10, §2, Jachtvoorwaardenbesluit). Het is nu de bedoeling het einde van de gewone dagjacht te laten samenvallen met de aanvang van deze eventuele nachtjacht.

Voor de bijzondere bejaging op grofwild, zoals geregeld in artikel 10, §1, eerste lid van het Jachtvoorwaardenbesluit, wordt evenzo een verlenging met een half uur i.e. tot een uur) na zonsondergang voorgesteld.

Wat de toevoeging van de bersjacht betreft, verklaart het INBO (INBO.A.2011.2, 18 januari 2011):

¹ Stuk 620 (2009-2010) – nr. 1, vergadering 8 juli 2010.

"In verband met de toevoeging van de bersjacht (artikel 7), kan enkel vermeld worden dat er tot 2008 voor de reewildbejaging, van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang, geen onderscheid werd gemaakt tussen bers- en aanzitjacht. Ook in het kader van de bijzondere bejaging op everzwijn werd in het recente voorwaardenbesluit door de wetgever geen onderscheid gemaakt tussen bers- en loerjacht, noch wat betreft de dagjacht, noch wat betreft de nachtjacht (artikel 10 §1 en artikel 10 §2)."

[11] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad kan zich verenigen met de voorgestelde wijzigingen. De Raad wijst wel op de bijzondere aandacht die aan veiligheid moet gegeven worden bij het beoefenen van bersjacht tot een uur na zonsondergang.

2.3. Voorwaarden inzake bestrijding

2.3.1. Afschaffing van het gebruik duivencarroussels bij bestrijding

[12] Beschrijving. In artikel 20, §1, van het Jachtvoorwaardenbesluit luidt de tweede zin: *"De houtduif kan wel bestreden worden met behulp van duivencarroussels."* Met wijzigingsartikel 11, 1°, van het ontwerpbesluit wordt deze zin opgeheven.

Wat deze kwestie aangaat wordt er, in de nota aan de Vlaamse regering (p. 1 en p. 4), verwezen naar de beschikking M(96) 8 van het Comité van ministers van de Benelux van 2 oktober 1996 met betrekking tot de jacht en de vogelbescherming, en naar een arrest in dat verband van 28 juni 2008, van het Benelux-gerechtshof. Bovendien wordt er verwezen naar een recent arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen, dat zich hierbij evenwel baseert op artikel 19 van het Jachtdecreet.

[13] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad kan zich verenigen met deze wijziging. Wel wijst de Minaraad er op dat de populatie houtduiven in bepaalde regio's en voor bepaalde belangrijke teelten een ernstig probleem kan vormen, waarbij het concreet fourageren van zwermen houtduiven op heel korte termijn tot aanzienlijk oogstverlies kan leiden. Door de duivencarroussel uit te schakelen vergroot het praktische probleem waarvoor de jagerij zich gesteld ziet, met name om door beheer van de soort die schade binnen aanvaardbare perken te houden. De Minaraad vraagt dan ook aan de minister om in overleg met de betrokken actoren verder te onderzoeken welke mogelijkheden er, binnen de context van de Vogelrichtlijn en de Beneluxregelgeving, aanwezig zijn om dit probleem aan te pakken.

2.3.2. Toelating van het gebruik van lokaas bij kastvallen

[14] Beschrijving en situering. In artikel 20, §1, vierde lid, van het Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt het vierde lid: *"Vossen kunnen bestreden worden met kastvallen met een maximumvolume van 1000 dm³, waarin de gevangen dieren zich vrij kunnen bewegen en die, in gesloten toestand, in de zijwand ter hoogte van het maaiveld minstens één vrije opening hebben waarbinnen een cirkel met een diameter van ten minste 6,5 cm kan worden beschreven."*

Met wijzigingsartikel 11, 2°, van het ontwerpbesluit wordt er nu aan de bepaling betreffende de kastvallen een lid toegevoegd, dat zou luiden: *"In de kastvallen mag plantaardig en niet-levend lokaas gebruikt worden als lokmiddel. De kastvallen moeten dagelijks worden gecontroleerd en alle inheemse dieren, met uitzondering van vossen en verwilderde katten, moeten onmiddellijk ter plekke in vrijheid worden gesteld."*

Wat deze introductie van de mogelijke toepassing van lokaas betreft, wordt er, in de nota aan de Vlaamse regering (p. 5), voor de rechtsgrond verwezen naar artikel 22, tweede lid van het Jachtdecreet: "[...]Het doden [in het kader van bestrijding] mag alleen gebeuren: [...] met vuurwapens en andere door de Vlaamse regering te bepalen middelen, [...]". Er wordt van uit gegaan dat deze bepaling kan dienen als uitzonderingsgrond in relatie tot het bepaalde in artikel 19, eerste lid, van het Jachtdecreet:

"Het is te allen tijde verboden gebruik te maken van netten, strikken, stroppen, lokaas, giftige stoffen en van enig ander tuig geschikt om jaagbaar wild te vangen, te doden of om het vangen of doden van dat wild te vergemakkelijken."

[15] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad kan zich verenigen met de voorgestelde wijziging. De toevoeging van de notie "plantaardig lokaas" lijkt evenwel niet veel zin te hebben en kan weggelaten worden.

De Minaraad wijst er op dat het gebruik van kastvallen met gaaswanden en het gebruik van dierlijk lokaas, een zeker risico inhoudt op bijvangst van stootvogels². Bij het gebruik van dierlijk aas in kastvallen met gesloten bovenwand (planken, platen) is het risico op bijvangst van stootvogels beperkter. De Minaraad wijst daarom op de noodzaak van een duidelijkere definitie van kastvallen, waarbij er niet alleen aandacht is voor afmetingen, maar ook voor gebruikte materialen zoals volle materialen (vb. plaathout) versus open materialen (vb. gaas). Ook zal het er in de praktijk op aan komen deze kasten voldoende verdekt op te stellen, zodat ze uit het zicht van stootvogels blijven.

De Minaraad pleit er voor dat elke vangkast niet alleen vooraf aangemeld zou worden (als standaard formaliteit bij bestrijding), maar dat elke kast ook van een label voorzien zou worden waarop niet alleen een telefoonnummer van ANB vermeld staat, maar ook een unieke identificatie. Hierop moet aangemerkt worden dat de betrokken vangkast wel degelijk en op regelmatige wijze aangemeld is geworden, en dat dit getoetst kan worden bij de provinciale buitendienst van het Agentschap voor Natuur en Bos – met vermelding van concrete contactgegevens.

2.3.3. De rol van bijzondere veldwachters bij bestrijding

[16] Beschrijving. Artikel 20, §3, van het Jachtvoorwaardenbesluit, bevat twee leden en luidt als volgt:

"De bijzondere veldwachters die geslaagd zijn voor een officieel jachtexamen, mogen met het geweer de stand van houtduiven, wilde konijnen en vossen op het jachtterrein van hun aanstellers het hele jaar door reguleren. De bijzondere veldwachters die voor 1 juli 1992 zijn aangesteld om de stand van houtduiven, wilde konijnen en vossen met het geweer te reguleren op het jachtterrein van hun aanstellers, mogen die regulering blijven voortzetten zolang zij in dienst blijven op het jachtterrein van hun huidige aanstellers."

Met wijzigingartikel 11, 3°, van het ontwerpbesluit wordt er nu voorgesteld om telkens "wilde zwijnen" toe te voegen in het lijstje van soorten waarvan de stand mag worden geregeld door de bijzondere veldwachters.

Het mandaat van de bijzondere veldwachter wordt op die manier, aldus de nota aan de Vlaamse regering (p. 2 en p. 5) uitgebreid, doordat hij voortaan ook het

² INBO-advies, INBO.A.2011.2., p. 6

gehele jaar door de stand van de wilde zwijnen zou kunnen reguleren op het terrein van zijn aansteller.

[17] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad erkent de ernst van de problematiek van de wilde zwijnen, maar kan zich niet verenigen met voorgestelde regeling. De Minaraad vraagt de minister om met spoed een overleg tussen de verschillende actoren te organiseren zodat gepaste maatregelen kunnen ontwikkeld worden. Het beoogde maatregelenpakket kan ondermeer preventieve maatregelen bevatten en kan ook de vergroting van de rol van de jagerij beogen. De Minaraad verwerpt principieel de mogelijkheid dat bijzondere veldwachters die niet beschikken over een jachtverlof wilde zwijnen zouden mogen reguleren.

2.4. Voorwaarden inzake regulering

2.4.1. Regulering van verwilderde katten.

[18] Beschrijving en situering. Artikel 21, §4, derde lid van het Jachtvoorwaardenbesluit luidt als volgt:

"De populatieregulering van verwilderde katten met het geweer is slechts toegelaten tot en met het jachtseizoen van 2009-2010, tenzij er, na een daartoe doorgevoerde wetenschappelijk onderbouwde evaluatie, zou blijken dat een verderzetting van deze vorm van populatieregulering noodzakelijk is om redenen van natuurbeheer. De populatieregulering van verwilderde katten met het geweer mag bovendien enkel gebeuren voor zover alle hiervoor beschreven pijnloze en diervriendelijke oplossingen om de verwilderde katten te vangen zijn ingezet en hebben gefaald, en voor zover een afstand wordt gerespecteerd van minstens 200 meter van bewoonde woningen."

Op grond van artikel 12 van het ontwerpbesluit zou deze tekst opgeheven worden, en vervangen worden door:

"In de kastvallen mag plantaardig en niet-levend lokaas gebruikt worden als lokmiddel. De kastvallen moeten dagelijks worden gecontroleerd en alle inheemse dieren, met uitzondering van vossen en verwilderde katten, moeten onmiddellijk ter plekke in vrijheid worden gesteld."

De populatieregulering van de verwilderde katten met behulp van het geweer zou, aldus de regeringsnota, worden afgeschaft, omdat er, in weerwil tot wat er bepaald is in het huidige artikel, geen "volwaardig wetenschappelijk onderzoek" is "opgestart voor het einde van het jachtseizoen 2009-2010" ten einde uit te maken of deze vorm van populatieregulering nodig zou zijn om redenen van natuurbeheer.

Wat die problematiek betreft verklaart het INBO ten voorlopige titel³:

"Een evaluatie van de mogelijke beheerstrategieën en –maatregelen, waaronder een vergelijking tussen beheer door gebruik van kastvallen en/of afschot, vereist een grondige studie. Een literatuurstudie van de buitenlandse kennis kan hiervan deel uitmaken. De Vlaamse situatie verschilt evenwel van de buitenlandse door de hoge verstedelijkingsgraad en de populariteit van de kat als huisdier. Hierdoor ontstaat een verspreide en constante aanvoer van nieuwe 'verwilderde' katten."

[19] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad vraagt zich af of er niet moet

³ INBO.A.2011.2, 18 januari 2011, p. 3.

overwogen worden om de perimeter van 200 meter rond huiskavels bij de bestrijding van verwilderde katten te behouden teneinde het risico op het vangen van niet-verwilderde katten te beperken. De Minaraad herhaalt de vraag om kastvallen te voorzien van een label volgens de modaliteiten die eerder in dit advies vernoemd werden.

Aangaande de opheffing van de jacht met het geweer, stelt de Minaraad vast dat de aangekondigde studie niet is uitgevoerd, terwijl er toch verschillende publicaties bestaan die wijzen op de potentiële impact van verwilderde katten op wilde fauna⁴. De Minaraad betreurt dit en meent dat de beslissing tot afschaffing van de bestrijding van de verwilderde kat met het geweer, hierdoor inhoudelijk onvoldoende gemotiveerd is. De Minaraad vraagt dat de in het vooruitzicht gestelde studie alsnog zou uitgevoerd worden.

2.4.2. Regulering van vossen

[20] Beschrijving en situering. Met artikel 13 van het ontwerpbesluit zou er een nieuw artikel 21/1 ingevoerd worden in het Jachtvoorwaardenbesluit, dat met name populatieregulerende acties mogelijk zou maken met betrekking tot vossen, *"met het oog op het voorkomen van belangrijke schade aan vee of andere goederen in eigendom of gebruik"*.

Deze acties zouden mogen gebeuren binnen de straal van 500 meter van de plaats waar er al vossenschade is opgetreden, maar niet binnen een straal van 50 meter van een vossen- of dassenburcht. De acties zouden moeten aangemeld worden door de schadelijder bij het Agentschap voor Natuur en Bos; het agentschap zou deze acties mogen verbieden of beperken op grond van een gemotiveerde beslissing.

De uitvoering van de acties zou dan mogen geschieden door de grondeigenaars, de grondgebruikers, en, mits toestemming van de grondeigenaars, door de houders van een jachtverlof. Wanneer er een wildbeheerplan geldt voor het gebied, zouden bovendien ook de jachtrechthouders, hun genodigden en de door hen aangestelde bijzondere veldwachters mogen optreden. Als middelen bij deze acties zouden er vuurwapens mogen worden ingezet, evenals dagelijks te controleren kastvallen; met betrekking tot deze kastvallen zou er plantaardig en niet-levend dierlijk lokaas mogen worden ingezet.

[21] Gebrekkige rechtsgrond. De Minaraad noteert dat deze bepaling gestoeld zou worden op het recent gewijzigde artikel 33 van het Jachtdecreet⁵, net zoals de overige bepalingen uit die afdeling van het Jachtvoorwaardenbesluit. Volgens de regeringsnota (p. 5) zou het aldus vernieuwde artikel 33 toelaten ...

"... af te wijken van de bepalingen van dat decreet onder meer ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren of aan andere goederen in eigendom of gebruik."

De Minaraad stelt evenwel vast, na lezing van het gewijzigde artikel 33 van het Jachtdecreet, dat de in de regeringsnota vermelde deelbepaling er niet in vervat

⁴ Zie bvb. P. Beckerman, M. Boots, K. J. Gaston (2007), *Urban bird declines and the fear of cats*, *Animal Conservation* 10 (3), 320-325; zie evenwel ook beschouwingen die ontwikkeld worden in <http://www.rspb.org.uk/advice/gardening/unwantedvisitors/cats/birddeclines.asp>.

⁵ Voor de tekst van dit recent aangenomen artikel, zie Vlaams Parlement, stuk 665 (2010-2011) – nr. 5 van 23 december 2010 (2010-2011), pp. 12-13.

is⁶. Dit is ook logisch, omdat hoofdstuk X van het Jachtdecreet, waaronder artikel 33 valt, bepalingen bevat die alle in hoofdzaak te maken hebben met de zorg voor het natuurbehoud, vanuit het oogpunt van het jachtbeleid.

Door bovendien deze afwijkingsmogelijkheid – met het oog op voorkoming van schade aan eigendommen enz. – in te voeren onder de vorm van een artikel 21/1, zou men ook ingaan tegen de logica van het Jachtvoorwaardenbesluit, aangezien men deze afwijkingsmogelijkheid zou invoegen in Hoofdstuk IV, afdeling 2 van het Jachtvoorwaardenbesluit: "*Voorwaarden voor afwijking omwille van natuurbeheer of onderzoek*".

De Minaraad concludeert dus in eerste instantie dat het voorgestelde artikel 21/1, zoals het nu voorgesteld wordt, geen rechtsgrond heeft en, daarmee verbonden, een foutieve plaatsing heeft in het geheel van het Jachtvoorwaardenbesluit.

[22] Krachtlijnen van een mogelijk vossenbeleid. De Minaraad stelt vast dat de vossen in het laatste decennium een *come-back* gemaakt hebben in het Vlaamse Gewest. Dit gegeven veroorzaakt heel wat controverses. Hierbij mag niet vergeten worden dat de vos een inheemse soort is, en dat het bestaan ervan in Vlaanderen moet aanvaard worden: uitroeiing van de vos kan dus niet aan de orde zijn.

In Vlaanderen is de vos een bejaagbare soort. In lijn met artikel 2, eerste lid, van het Jachtdecreet – "*Dit decreet beoogt het verstandig gebruik van wildsoorten en hun leefgebieden*" – moet er dan ook gestreefd worden naar de aanwezigheid van een duurzame populatie van vossen in Vlaanderen, in evenwicht met duurzame populaties van andere, al dan niet bejaagbare, wilde soorten, waarop de vos al of niet predeert.

Daarnaast is er, in het kader van het beleid inzake het voorkomen of bestrijden van wildschade door vossen, de kwestie van de voorkoming of inperking van de door de vos aangerichte schade aan neerhofdieren.

Tot slot is er – in het kader van het natuurbeleid – de problematiek van mogelijke interferentie van de vos met de haalbaarheid van de natuurbehoudsdoelstellingen van alle beschermde soorten waarop de vos predeert.

Een en ander leidt de Minaraad tot drie krachtlijnen:

- Er is de gewone jacht, die in principe afdoende zou moeten kunnen zijn om het vossenbestand te beheren met het oog op een duurzaam populatieniveau. De Minaraad pleit er voor om snel en op een objectieve manier dit gewenste populatieniveau te omschrijven en vervolgens zorgvuldig na te gaan of en in

⁶ De mogelijke afwijkingsgronden zijn met name als volgt geformuleerd: "*De Vlaamse Regering kan afwijken van de bepalingen van dit decreet [...] om een of meer van de volgende redenen:*

1° in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;

2° in het kader van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale en economische aard, en voor het milieu gunstige effecten;

3° in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

4° ter bescherming van de wilde fauna of flora, of ter instandhouding van de natuurlijke habitats;

5° voor doeleinden in verband met onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie, alsook voor de daartoe benodigde kweek;

6° om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt en vastgesteld aantal van bepaalde specimens te vangen of in bezit te hebben."

welke vorm de uitbreiding van gewone bejaging hiertoe een geëigende bijdrage kan leveren.

- Verder voorziet de Vlaamse wetgeving maatregelen zoals de bestrijding en de bijzondere bejaging, die kunnen ingezet worden om te reageren op schade en/of om schade te voorkomen. Het voorgestelde artikel 21/1 kadert in deze krachtlijn. Om die reden gaat de Minaraad er in §23 verder op in.
- Tot slot pleit de Minaraad er voor om de specifieke gevallen waarin de predatie door vos interfereert met de haalbaarheid van de natuurbehoudsdoelstellingen van beschermde soorten te behandelen in het kader van de wetgeving op het natuurbehoud – meer specifiek in de vorm van soortenbeschermingsplannen in uitvoering van het Soortenbesluit. De inzet van artikel 33 van het Jachtdecreet als rechtsgrond voor maatregelen ter bescherming van niet-jachtwildsoorten kan immers leiden tot al te generieke maatregelen, wat veelal niet adequaat zal zijn.

[23] Aanpak van schade. De Minaraad stelt vast dat het, met het oog op de behandeling van schade, niet alleen onjuist, maar ook niet nodig is om gebruik te maken van enige vorm van artikel 33 van het Jachtdecreet. Met het voorgestelde artikel 21/1 heeft men een equivalent willen invoeren van een jaarrond bijzondere bejaging. Bijzondere bejaging is immers precies bedoeld voor jachtactiviteiten *“die, buiten de gewone openingstijden, maar onder bijkomende voorwaarden, afzonderlijk toegestaan worden binnen bepaalde, aanvullende openingstijden, als dat noodzakelijk is ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, weiden, of eigendommen, voor het natuurbeheer of voor de veiligheid van het lichtverkeer.”*

De mogelijkheid om aan voorkoming van schade door middel van jachtactiviteiten te kunnen doen, buiten de normale openingstijd, zit vervat in de Vlaamse wetgeving. Meent men ervan gebruik te moeten maken, dan moet men er toe overgaan om in artikel 7 van het Jachtopeningsbesluit een nieuwe openingstijd te voorzien, i.e. met een nieuw punt 7°, gericht op de bijzondere bejaging op de vos. In samenhang hiermee zouden ook specifieke voorwaarden voor deze bijzondere bejaging bepaald moeten worden, en dit moet gebeuren door een aanvulling te maken bij artikel 19 van het Jachtvoorwaardenbesluit (in de vorm van een artikel 19, tweede lid of in de vorm van een artikel 19bis). Wat betreft deze voorwaarden vraagt de Minaraad zich af of de regel van de perimeter van 500 meter praktisch hanteerbaar is.

De Minaraad vraagt om in het kader van de schadeproblematiek eerst het begrip “schade” (*in casu* aan neerhofdieren) goed te definiëren, alsook duidelijk te maken hoe de afweging inzake een “andere bevredigende oplossing” – *in casu* welke preventieve maatregelen ter bescherming van neerhofdieren aan de orde zijn, kan gemaakt worden.

Wat alleszins niet mogelijk zal zijn in het kader van bijzondere bejaging, is het gebruik van kastvallen die voorzien zijn van lokaas, omdat artikel 19 van het Jachtdecreet voorziet in een verbod op de toepassing van lokaas. Zoals eerder aangestipt, moeten kastvallen die voorzien zijn van lokaas benut worden in het kader van bestrijding, wat gestoeld is op artikel 22 van het Jachtdecreet.

2.4.3. Voorwaarden inzake regulering van grauwe en Canadese gans

[24] Beschrijving en situering. Artikel 22, tweede lid, van het

Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt:

"De personen, vermeld in het eerste lid, mogen, na schriftelijke melding aan het agentschap, de grauwe gans en de Canadese gans ten behoeve van het natuurbeheer doden of laten doden: 1° met vuurwapens door personen die in het bezit zijn van een geldig jachtverlof; [...]".

Door wijzigingsartikel 14 zou nu worden overgegaan tot de vervanging van 1° door:

"... met vuurwapens. De personen, vermeld in het eerste lid, met uitzondering van de door de jachtrechthouder aangestelde bijzondere veldwachters, moeten in het bezit zijn van een geldig jachtverlof."

[25] Appreciatie van de Minaraad. Hoewel de Minaraad gewonnen is voor de bestrijding – en dus ook regulering – van grauwe en Canadese ganzen binnen niet bejaagde gebieden waarvoor bijzondere veldwachters zijn aangesteld, vindt de Minaraad het principiële problematisch dat bijzondere veldwachters jachtdaden zouden mogen stellen met het geweer, zonder in het bezit te zijn van een jachtvergunning op basis van een examen daartoe.

2.5. Kleinere ontwerpwijzigingen en vereenvoudigingen

2.5.1. Wijziging naar de verwijzing van de soortenwetgeving

[26] Beschrijving. In artikel 1, 6° van het Jachtvoorwaardenbesluit wordt het begrip "roofvogels" gedefinieerd als: *"... roofvogels waarvan het bezit verenigbaar is met het koninklijk besluit van 9 september 1981 betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest"*. Er wordt, met het ontwerp wijzigingsartikel 2, nu voorgesteld om dit te vervangen door verwijzing naar *"het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer"*.

De Minaraad is het er mee eens dat deze correctie wordt doorgevoerd. Wel wijst de Minaraad er op dat artikel 58 van het Soortenbesluit bepaalt: *"Dit besluit wordt aangehaald als: het Soortenbesluit"*. De vraag kan gesteld worden of dit niet impliceert dat er verwezen moet worden naar *"het Soortenbesluit van 15 mei 2009"*.

2.5.2. Procedure voor vogelrijke gebieden

[27] Procedurele verduidelijking in verband met vogelrijke gebieden. In artikel 6, §4, derde lid van het Jachtvoorwaardenbesluit wordt het woord "indiening" vervangen door het woord "ontvangst", waardoor deze bepaling consistent wordt gemaakt met artikel 6, §4, eerste lid, waar ook de notie "ontvangst" wordt gebruikt om het moment te bepalen waarop een termijn begint te lopen.

[28] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad kan zich verenigen met deze procedurele wijziging.

2.5.3. Aanlevering van formulieren

[29] Veranderde aanlevering van formulieren. In artikel 5, eerste lid, in artikel 6, §2, eerste lid, in artikel 8, §2 en §3, in artikel 10, §4, in artikel 12, §2, derde lid en in artikel 20, §4 wordt de standaardformulering *"volgens een model dat is*

vastgesteld door het hoofd van het agentschap" telkens vervangen door de formulering in de zin van "waarvan het model ter beschikking wordt gesteld op de website www.natuurenbos.be van het agentschap". Deze verandering wordt in de regeringsnota aangemerkt als een vereenvoudiging.

[30] Appreciatie van de Minaraad. De Minaraad kan zich verenigen met deze verandering in de wijze waarop de te gebruiken formulieren worden aangereikt. Wel vindt de Minaraad dat er hier nog verdere stappen vooruit kunnen worden gezet. Zo zou het een verdere vereenvoudiging kunnen betekenen indien het mogelijk was om de aanmelding van bijzondere bejaging (Jachtvoorwaardenbesluit, artikel 5, eerste lid) gezamenlijk te laten gebeuren, via de WBE. Hiertoe zouden er vermoedelijk afzonderlijke formulieren moeten ter beschikking gesteld worden – onverminderd de mogelijkheid voor de individuele jager om zelf activiteiten van bijzondere bejaging aan te melden. Een andere mogelijkheid is om de activiteiten van bijzondere bejaging door de WBE te laten plannen op het niveau van het wildbeheerplan, om vervolgens te volstaan met één gezamenlijke melding per activiteit.

2.5.4. Rapportering van de reguleringsactiviteit

[31] Beschrijving. Op grond van wijzigingsartikel 15 zou artikel 24 van het Jachtvoorwaardenbesluit – waarin er bepaald wordt dat er met betrekking tot de regulering binnen de week gerapporteerd moet worden, met name over geschoten of gevangen aantallen, tijdstip en locatie – worden vervangen door:

"Uiterlijk op 1 april van elk jaar moet aan het agentschap worden gerapporteerd over het wild dat in het afgelopen kalenderjaar op grond van de bepalingen van deze afdeling werd gedood. Die rapportage heeft betrekking op de geschoten en gevangen aantallen, alsook op het tijdstip en de locatie van de vangst."

Van een rapportering binnen de week wordt er dus overgestapt naar een rapportering op jaarbasis, waardoor er een gelijkschakeling bekomen wordt met de datum waarop jachtrechthouders en wildbeheereenheden moeten rapporteren over hun jachtactiviteiten. In de regeringsnota (p. 6) volgt verder als toelichting dat de ervaring leerde dat, bovendien, de termijn van één week te kort is.

[32] Appreciatie van de Minaraad. De rapporteringsplicht van artikel 24 heeft betrekking op populatieregulerende acties omwille van natuurbeheer of onderzoek. De drie artikelen die onder die afdeling gevat zijn – artikel 21, 22 en 23, evenals eventueel het nieuw voorgestelde artikel 21/1 – bevatten eveneens telkens een voorafgaande plannings-, meldings- of vergunningsstap, vooraleer de gewenste actie kan worden ondernomen. Gecombineerd met een jaarlijkse rapportering laat dit voldoende controle toe. De Minaraad is het daarom eens met dit voorstel tot vereenvoudiging van de rapportering.